Published September 24, 2018

Klapalekiana, **54**: 157–161, 2018
ISSN 1210-6100

Ing. Karel Schön čestným členem České společnosti entomologické

Dipl. Ing. Karel Schön became a honourable member of the Czech Entomological Society

Karel Schön se narodil 13. prosince 1944 v Čáslavi, celé své dětství ale prožil v Novém Boru. Rodiče jej společně se dvěma bratry vedli odmala důsledně k všestrannému rozvoji s důrazem na hudební výchovu. Karel tak absolvoval několikaleté povinné housle, nakonec u něho ale převážil zájem o přírodu. Ten po dokončení základní školní docházky vedl jeho kroky na Střední zemědělskou školu v Turnově, kde v roce 1962 odmaturoval. Jako úspěšný student byl poté přijat na Agronomickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze-Suchdole, kde vedle řádného studia působil jako pomocná vědecká síla na katedře zoologie pod vedením tehdy odborného asistenta katedry, RNDr. M. Štusáka. Tady se poprvé seznámil s problematikou zemědělské entomologie. Téma, týkající se škůdců jetelů, se pak stalo předmětem jeho diplomové práce. Během přípravy práce se postupně seznámil s řadou vynikajících entomologů té doby, kteří mu významně pomohli v jeho entomologických začátcích. Ať už se jednalo o RNDr. Augustina Hoffera, který byl jako zaměstnanec Vědeckého lesnického ústavu VŠZ v Kostelci nad Černými Lesy konzultantem jeho diplomky, doktory J. Starého a V. Skuhravého z Přírodovědecké fakulty UK nebo největšího tehdejšího domácího znalce čeledi nosatčíků pana Jaromíra Havelku. A právě vliv J. Havelky, jehož se Karel stal vděčným žákem, byl nakonec rozhodující pro jeho další odborné směřování a nosatčíci se tak stali celoživotním Karlovým entomologickým zaměřením.

Po úspěšném obhájení diplomové práce čekala na Karla vojenská prezenční služba a po jejím absolvování přišlo první zaměstnání v Ústavu krajinné ekologie, odkud odešel nakrátko pracovat do funkce agronoma Státních statků Most. Posledním zaměstnavatelem před odchodem do důchodu byl potom Pozemkový fond. S prvním zaměstnáním přišlo také stěhování. Po krátkém zastávce v Líšnici u Mostu Karel s manželkou Zuzanou zakotvili v Litvínově, který se stal jejich domovem už natrvalo.

Členem tehdejší Československé společnosti entomologické při ČSAV se Ing. Karel Schön stal v roce 1967. Vrozená obětavost a smysl pro odpovědnost předznamenaly také jeho dlouholeté angažování na společensko-odborných postech. Byl členem Okresní komise ochrany přírody, v našem povědomí je ale především známý jako dlouholetý člen výboru

Severočeské pobočky ČSE, kde působil od jejího počátku v roce 1972, nejdříve ve funkci jednatele, později na místě předsedy pobočky, v němž setrval až do ukončení její činnosti v roce 2010. Pod jeho vedením byla pobočka mimořádně aktivní především v 70.–90. letech, kdy dvakrát organizovala entomologické dny ČSE, další společné sběratelské exkurze po významných lokalitách kraje a desítky odborných přednášek, spojených s výměnnými aktivitami. V současné době je Karel aktivním členem Entomologického klubu při Labských pískovcích, pravidelně se zúčastňuje entomologických exkurzí, setkání členů spojených s přednáškami a dalších akcí, pořádaných tímto Entomologickým klubem. V ČSE je také dlouholetým členem Sekce pro výzkum mandelinkovitých a nosatcovitých brouků.

Vedle entomologie je od mládí Karlovou vášní pěstování rostlin. Po četných pěstitelských pokusech našel nakonec největší zalíbení v epifytických tilandsiích, některých masožravkách a v jeho malé domácí botanické zahrádce nechybějí ani početné sukulenty. Rostliny zůstaly jeho vděčnými a milými společníky a podržely Karla také v těžkých chvílích, naposledy když se musel vyrovnat se ztrátou milované ženy.

Jak již bylo zmíněno, nosatčíci (Apionidae) se stali Karlovým celoživotním tématem. Teprve v posledních letech svůj odborný zájem rozšířil také na některé další skupiny nosatcovitých brouků. Zpočátku se v oboru věnoval především domácí faunistice a ekologii skupiny, později se zapletl i s taxonomií, výsledkem čehož byl popis několika nových druhů z oblasti Střední Asie, Kavkazu a severní Afriky. Za brouky dlouhá léta pravidelně vyjížděl i za hranice Československa a České republiky. V rámci jejich studia navštívil řadu zemí Evropy a Střední Asie, jeho oblíbeným cílem byly po řadu let řecké ostrovy. Vedle autorství faunistických a taxonomických prací je nutné zmínit jeho spoluautorství na určovacích klíčích, vydaných evropským Curculio Institutem a na nedávno vydaném Komentovaném check-listu Curculionoidea České republiky a Slovenska. Karel je také autorem zpracování podčeledi Nanophyinae pro edici Icones insectorum Europae centralis.

Karel Schön se postupně stal mezi kolegy uznávaným odborníkem nejen pro své odborné kvality, ale pro poctivý přístup k vědeckým cílům a pečlivé zpracování témat. K jeho poctě po něm bylo pojmenováno několik taxonů od rodové po poddruhovou úroveň.

Návrh na jmenování Ing. Karla Schöna čestným členem České společnosti entomologické, který společně podalo několik členů výboru, byl jednomyslně schválen na Valném shromáždění ČSE dne 21. října 2017.

Stanislav Benedikt a Pavel Vonička

BIBLIOGRAFIE – BIBLIOGRAPHY

HAVELKA J. & SCHÖN K. 1972: Příspěvek k poznání rozšíření rodu Apion Herbst (Coleoptera, Curculionidae) na Šumavě. (Beitrag zur Kenntnis der Verbreitung der Gattung Apion Herbst (Coleoptera, Curculionidae) im Böhmerwald). *Sborník Jihočeského Muzea v Českých Budějovicích*, *Přírodní Vědy* **12**: 144–149 (in Czech, German summary).

SCHÖN K. 1974: Příspěvek k ekologii a rozšíření Apion (Pseudotrichapion) facetum Gyll. (= sundevali Boh.) (Col., Curculionidae) v ČSSR. (Beitrag zur Oekologie und Verbreitung des Apion (Pseudotrichapion) facetum Gyll. (= sundevali Boh.) (Col., Curculionidae) in der ČSSR). *Sborník Okresního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **1**: 15–19 (in Czech, German summary).

SCHÖN K., TÁBORSKÝ I. & TYRNER P. 1978: Inventarizační průzkum Coleopter v navržené SPR Zlatník. (Inventarisationsforschung der Coleopteren in dem vorgeschlagenen Naturschutzgebiet Zlatník). *Sborník Okresního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **2**: 41–57 (in Czech, German summary).

S kolegy na exkurzi v PR Luňáky, 29.8.2015 (Foto: J. Raisová).
With colleagues in the field trip in Luňáky NR, 29.8.2015 (Photo: J. Raisová).

SCHÖN K. 1981: Interessante Funde von Arten der Gattung Apion Herbst aus Bulgarien. *Faunistische Abhandlungen Museum für Tierkunde Dresden* **8**: 189–191.

SCHÖN K. 1982: Výskyt Apion schoenherri Boh. (Col., Curculionidae) na území ČSSR potvrzen. (Vorkommen des Apion schoenherri Boh. (Col., Curculionidae) auf dem Gebiet der ČSSR bestätigt). *Entomologické Problémy* **17**: 107 (in Czech, German summary).

SCHÖN K. 1983: Apion cuprifulgens Schilsky, 1906 stat.n. (= Apion karatavicum Bajtenov, 1973) species propria, mit Bemerkungen zur Verbreitung des Apion sulcifrons Herbst, 1797. *Entomologische Abhandlungen Museum für Tierkunde Dresden* **47**: 43–50.

SCHÖN K. 1988: Apion (Apion s. str. = Erythapion Schilsky, 1906) graecum Desbr., eine neue Art für die Fauna Bulgariens. *Reichenbachia* **25**: 169–171.

SCHÖN K. 1988: Eine neue Art der Untergattung Metapion (Gattung Apion Herbst) aus Mittelasien und Festlegung des Lectotypus sowie zweier Paralectotypen von Apion squamosum Faust. *Reichenbachia* **26**: 35–42.

SCHÖN K. 1988: 75th anniversary Major Jaromír Havelka. *Acta Entomologica Bohemoslovaca* **85**: 80.

SCHÖN K. 1990: Katalog druhů rodu Apion Herbst (Col., Curculionidae s.l.) sběrné oblasti entomologického oddělení Okresního muzea v Mostě. (Katalog der Arten der Gattung Apion Herbst (Col., Curculionidae s.l.) der Sammelregion der entomologischen Abteilung des Kreismuseum in Most). *Sborník Okresního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná* **11–12** (1989–1990): 59–70 (in Czech, German summary).

SCHÖN K. 1990: Zwei neue Synonymien in der Unterfamilie Apioninae. *Reichenbachia* **28**: 91–92.

SCHÖN K. 1993: Eine neue Onychapion-Art aus dem Sahara-Gebiet und die Festlegung von Lecto- und Paralectotypen bei Apion eremita Peyerimhoff, 1920 und Apion dumonti Peyerimhoff, 1929 (Insecta: Coleoptera: Apionidae). *Reichenbachia* **30**: 63–70.

SCHÖN K. 1995: Cimberis attelaboides (Fabr.), Nemonyx lepturoides (Fabr.), Lasiorhynchites caeruleocephalus (Schall.) a Chonostropheus tristis (Fabr.) (Coleoptera: Rhinomaceridae, Attelabidae) ve sbírkách entomologického oddělení Okresního muzea v Mostě. (Cimberis attelaboides (Fabr.), Nemonyx lepturoides (Fabr.), Lasiorhynchites caeruleocephalus (Schall.) und Chonostropheus tristis (Fabr.) (Coleoptera: Rhinomaceridae, Attelabidae) in den Sammlungen der entomologischen Abteilung des Bezirksmuseums in Most). *Sborník Okresního Muzea v Mostě, Řada Přírodovědná* **17**: 69 (in Czech, German summary).

Předávání diplomu čestného člena České společnosti entomologické Ing. Karlu Schönovi (mezinárodní setkání sběratelů hmyzu v prostorách Kongresového centra v Praze na Pankráci, 3. března 2018). Zleva doprava: Roman Borovec, Stanislav Benedikt, David Král, Jiří Skuhrovec a Jiří Krátký (Foto: L. Hrůzová).
The handover of the honorary member certificate of the Czech Entomological Society to Dipl. Ing. Karel Schön (International meeting of insect collectors at the Congress Center in Prague, Pankrác, March 3, 2018). From left to right: Roman Borovec, Stanislav Benedikt, David Král, Jiří Skuhrovec and Jiří Krátký (Photo: L. Hrůzová).

HAYAT R., GÜÇLÜ Ş., ÖZBEK H. & SCHÖN K. 2002: Contribution to the Knowledge of the Families Apionidae and Nanophyidae (Coleoptera: Curculionoidea) from Turkey, with New Records. *Phytoparasitica* **30 (1)**: 25–37.

URBAN S. & VONIČKA P. (eds); ČERNÝ Z., GÜRTLER N., KOHN J., MORAVEC P., NEŽERKA J., PLECHÁČ J., PRŮŠA M., RYŠAVÝ J., SCHNEIDER J., SCHÖN K., STREJČEK J., ŠKODA R., ŠPRYŇAR P., TRMAL A., VOSECKÝ J. & VRABEC V. 2006: Výsledky Entomologických dnů 2005 – brouci (Coleoptera): Příspěvek k poznání fauny Brd a Středního Povltaví. (Results of Entomological Days 2005 – beetles (Coleoptera): Contribution to the knowledge of the fauna of the Brdy hills and the Střední Povltaví region). *Klapalekiana* **42**: 353–385 (in Czech, English summary).

KOPECKÝ T. & SCHÖN K. 2008: Faunistic records from the Czech Republic – 247. Coleoptera: Apionidae (Cyanapion gnarum (Faust, 1890)). *Klapalekiana* **44**: 70.

MORRIS M. G. & SCHÖN K. 2010: Corimalia martini (Brisout, 1883) (Insecta, Coleoptera, Nanophyidae), a weevil new to the Canary Islands from Fuerteventura. *Vieraea* **38**: 83–90.

SCHÖN K. 2010: Vzpomínka na coleopterologa MUDr. Stanislava Kadlece. (In memory of a coleopterologist MUDr. Stanislav Kadlec). *Západočeské Entomologické Listy* **1**: 69–71 (in Czech).

SCHÖN K. 2010: Vzpomínka na MUDr. Stanislava Kadlece. [In memory of MUDr. Stanislav Kadlec]. *Sborník Oblastního Muzea v Mostě*, *Řada Přírodovědná* **32**: 78 (in Czech).

BENEDIKT S., BOROVEC R., FREMUTH J., KRÁTKÝ J., SCHÖN K., SKUHROVEC J. & TRÝZNA M. 2010: Komentovaný seznam nosatcovitých brouků (Coleoptera: Curculionoidea bez Scolytinae a Platypodinae) České republiky a Slovenska 1. díl. Systematika, faunistika, historie výzkumu nosatcovitých brouků v České republice

a na Slovensku, nástin skladby, seznam. Komentáře k Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Nanophyidae, Brachyceridae, Dryophthoridae, Erirhinidae a Curculionidae: Curculioninae, Bagoinae, Baridinae, Ceutorhynchinae, Conoderinae, Hyperinae. (Annotated checklist of weevils (Coleoptera: Curculionoidea excepting Scolytinae and Platypodinae) of the Czech Republic and Slovakia Part 1. Systematics, faunistics, history of research on weevils in the Czech Republic and Slovakia, structure outline, checklist. Comments on Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Nanophyidae, Brachyceridae, Dryophthoridae, Erirhinidae and Curculionidae: Curculioninae, Bagoinae, Baridinae, Ceutorhynchinae, Conoderinae, Hyperinae). *Klapalekiana* **46 (Supplementum)**: 1–363 (in Czech and English).

WANAT M., PODLUSSÁNY A. & SCHÖN K. 2012: Perapion connexum (Schilsky, 1902) (Coleoptera, Apionidae) in Central Europe, a case of plant expansion chase. *ZooKeys* **174**: 49–61.

SKUHROVEC J., SCHÖN K., STEJSKAL R., GOSIK R., KRESL P. & TRNKA F. 2012: Digital-Weevil-Determination for Curculionoidea of West Palaearctic. Rhynchitidae and Attelabidae. *Snudebiller* **13**: 138–161.

SCHÖN K. 2013: Corimalia martini (H. Brisout de Barneville, 1883) – Erstnachweis für die Iberische Halbinsel. *Snudebiller* **14**: 1–2.

GERMANN C., MÜLLER G., MÜLLER U. & SCHÖN K. 2015: An annotated checklist of the weevil fauna of Samos Island with new records for Greece (Coleoptera, Curculionoidea). *Contributions to Natural History* **27**: 1–26.

BENEDIKT S., KRÁTKÝ J. & SCHÖN K. 2016: Nové a potvrzené druhy nosatců (Coleoptera: Curculionoidea) pro Českou republiku a Slovensko. (New and confirmed weevil species (Coleoptera: Curculionoidea) for the Czech Republic and Slovakia). *Západočeské Entomologické Listy* **7**: 25–31 (in Czech, English abstract).

SCHÖN K. 2016: Icones insectorum Europae centralis. Coleoptera: Brentidae: Nanophyinae. *Folia Heyrovskyana, Series B* **28**: 1–21 (in Czech and English).

SCHÖN K. & SKUHROVEC J. 2016: A new species of the genus Corimalia Gozis, 1885 (Coleoptera: Brentidae: Nanophyinae) from the Caucasus. *Zootaxa* **4169**: 571–578.

DEDIKACE – DEDICATIONS

Carabus (*Tribax*) *pseudoplatessa schoeni* ssp. n.

NOVOTNÝ J. & VOŘÍŠEK J. 1988: Nové taxony rodu Carabus z Kavkazu (Coleoptera, Carabidae). (Neue Taxone der Gattung Carabus aus dem Kaukasus (Coleoptera, Carabidae)). *Fauna Bohemiae Septentrionalis* **13**: 139–157 (in German with Czech introduction).

Schoenia gen. n.

MAJER K. 1989: A revision of the tribe Danacaeomimini (Coleoptera, Melyridae, Dasytinae). *Deutsche Entomologische Zeitschrift* **36 (1–3)**: 1–31.

Schoenius subgen. n.

ALONSO-ZARAZAGA M. A. 1990: Revision of the supraspecific taxa in the Palaearctic Apionidae Schoenherr, 1823 (Coleoptera, Curculionoidea). 2. subfamily Apioninae Schoenherr, 1823: Introduction, keys and descriptions. *Graellsia* **46**: 19–156.

Cantharis schoeni sp. n.

ŠVIHLA V. 1992: Revision of the subfam. Cantharinae without Podabrus (Coleptera, Cantharidae) from Soviet Central Asia, Afganistan and Chinese Turkestan. *Entomologica Basiliensia* **15**: 279–332.

Auletobius schoeni sp. n.

LEGALOV A. A. 2001: Revision der holarktischen Auletini (Coleoptera: Attelabidae). Reviziya golarkticheskikh Auletini (Coleoptera: Attelabidae). *Russian Entomological Journal* **10**: 33–66.

Schoenitemnus sg. n.

LEGALOV A. A. 2003: Novye taksony Rhynchitidae (Coleoptera) iz Zapadnoy Palearktiki. (New taxa of Rhynchitidae (Coleoptera) from West Palaearctic). *Euroasian Entomological Journal* **2 (1)**: 69–73.